

Verslag van de werkzaamheden van het bestuur van de Vereniging voor Theologie en Maatschappij over het verenigingsjaar 2017-2018

Bestuur

In dit verslagjaar is het bestuur 5 x bij elkaar gekomen, steeds in Utrecht. Het bestuur bestond dit jaar uit Gerhard ter Beek (secretaris), Anne Marie Booij, Harry Pals (voorzitter) en Wilken Veen (Ophef). Wim Kester legde op 1 januari 2018 formeel zijn functie van penningmeester neer, maar bleef in dit verslagjaar nog wel de financiële zaken van de vereniging behartigen. John Videc, die per 1 september 2017 was afgetreden als bestuurslid, nam daarna nog wel de taak van webredacteur waar.

Het lukt maar steeds niet om iemand te vinden die de taak van penningmeester op zich wil nemen, ondanks de inzet van het bestuur hiervoor. Dat is wel zorgelijk: zonder penningmeester kan onze vereniging uiteindelijk niet meer functioneren. De taak is niet heel zwaar, sinds Wim Kester begroting en rekening op orde gebracht en gestroomlijnd heeft en sinds Narratio de meeste administratieve taken heeft overgenomen. Overwogen wordt om nog enkele boekhoudkundige taken tegen betaling te laten verrichten. Een nieuwe penningmeester zou ook niet per se alle bestuursvergaderingen hoeven bij te wonen.

De plaats van de VTM

Op de ledenvergadering van september 2017 is besloten dat de vereniging wel zal blijven bestaan, maar niet meer als een eigenstandige speler op het veld van theologie en samenleving. De vereniging wordt meer een netwerk rondom theologie en maatschappij, waarbinnen mensen elkaar kunnen vinden voor de noodzakelijke inhoudelijke verdieping. We geven de verenigingsvorm niet op, maar vullen die in de praktijk in als een netwerk. Op deze manier hopen we de traditie van maatschappijkritische theologie waarin de VTM staat onder de aandacht te kunnen blijven brengen, juist ten behoeve van een samenleving die grote veranderingen doormaakt.

We constateren dat er wel degelijk behoefte is aan gesprek en ontmoeting met verwante mensen over thema's rond theologie en maatschappij. Dat kan kleinschalig en bescheiden gebeuren, en dat hoeft niet perse door het bestuur georganiseerd te worden; het bestuur kan en wil daarvoor wel intermediair zijn. Werven van leden zal niet uitdrukkelijk meer plaatsvinden, maar kan wel gekoppeld worden aan de activiteiten.

De netwerkstructuur biedt de mogelijkheid om activiteiten aan te kondigen en te delen. Dat gebeurt door de secretaris - per mail en via de website en de daaraan gekoppelde Facebook-pagina. Het bestuur zet zich er voor in om onder de leden actief vrienden te werven voor de Facebook pagina; die kan een platform zijn om evenementen, ervaringen en meningen te delen.

Een apart punt van aandacht zou moeten blijven het bewaren van ons 'erfgoed', de traditie van CvS en VTM (ook de katholieke beweging onder die naam, voordat VTM en CvS fuseerden tot VTM nieuwe stijl). De 'theologenreeks' die door de VTM wordt uitgegeven speelt hierin een belangrijke rol.

In deze netwerkstructuur neemt Ophef een duidelijke plaats in. Op de rug van de kaft van Ophef is de naam van de VTM als uitgevende vereniging nu duidelijk aangegeven.

Er is, via Rinse Reeling Brouwer, contact geweest met de oprichters van de Vereniging voor Theologie. De vraag was of de naam van deze nieuwe vereniging geen verwarring zou oproepen met de naam van onze vereniging. En of we een vorm van samenwerking zouden moeten nastreven. Het bestuur was van mening dat naamsverwarring niet voor de hand ligt. En dat het presenteren van de VTM als samenwerkingswerkingspartner niet voor de hand ligt, gezien het besluit op de vorige jaarvergadering om enkel nog als netwerk te functioneren. We wachten met belangstelling de activiteiten van de nieuwe vereniging af. Op haar website presenteert die zich als volgt:

Een breed opgezet platform, zonder confessionele scheidslijnen, bestemd voor academie en kerk, voor wetenschapper en predikant, pastor of docent levensbeschouwing, in Nederland en Vlaanderen, dat is wat de *Vereniging voor Theologie* (VVTh) wil zijn. De vanzelfsprekende aanwezigheid van theologie in de samenleving en aan de academie, is voorbij. Het overgebleven theologische landschap is versplinterd. De *Vereniging voor Theologie* wil daar iets aan doen en biedt een platform waar de verschillende theologische stromingen elkaar kunnen ontmoeten en stimuleren; waar theologen kennis, vreugde en zorgen uitwisselen. De vereniging stelt zich ten doel op die ontwikkelingen theologische antwoorden te geven.

De Vereniging organiseert elk jaar een breed theologisch congres. Tijdens het congres zijn er hoofdlezingen rond een actueel thema. Daarnaast zijn er panels waarin leden hun eigen werk kunnen presenteren en worden er sessies aangeboden waarin teksten van belangrijke theologen worden gelezen. Last but not least is er ruimte voor onderlinge ontmoeting.

Ophef

In het verslagjaar zijn de gebruikelijke 4 nummers van het VTM-blad 'Ophef' verschenen. Het bestuur verheugt zich steeds weer opnieuw over de originaliteit en de kwaliteit van de verschenen nummers. Het blad brengt op deze manier het gedachtengoed van onze vereniging op een goede manier voor het voetlicht. Een woord van dank aan de redactie is in dit verslag dan ook zeer op zijn plaats!

In juni 2018 kwam Leen van de Herik van uitgeverij Narratio met de mededeling dat hij en zijn partner Dullyna gaan stoppen met de uitgeverij. Dat betekent dat zij per 1 januari 2019 ook stoppen met de uitgave van Ophef. Leen heeft zich er actief voor ingezet om voor Ophef een gelijkwaardige nieuwe uitgever te vinden. Overleg leidde ertoe dat het bestuur in september besloten heeft hierover in gesprek te gaan met uitgeverij Skandalon. Er heeft inmiddels een eerste oriënterend gesprek plaatsgevonden. We hebben goede hoop dat we tot een goede samenwerking kunnen komen en dat het netwerk van Skandalon een nieuwe impuls aan de reikwijdte van Ophef kan geven. We hopen daarover op de ledenvergadering van 26 oktober meer te kunnen vertellen.

Uitgeverij Skandalon presenteert zichzelf op haar website met de trefwoorden 'Godsdienst en Samenleving', met daarbij gevoegd: 'Ontsluiting van bronnen, respect voor tradities, de kracht van humaniteit'. Verder vermeldt de site:

Wij faciliteren auteurs uit de tradities van christendom, jodendom, islam en andere religieuze tradities die een bijdrage leveren aan een humane samenleving – en hun bronnen willen ontsluiten voor een volgende generatie. Ons motto is dan ook: *non nobis, sed posteris* (niet voor ons, maar voor wie na ons komen). (...)

Uitgeverij Skandalon werd in het jaar 2000 opgericht door Jan de Vlieger. Inmiddels bestaan we uit een team van zeven medewerkers en zijn we uitgegroeid tot een uitgeverij die haar lezers weet te vinden.

Als vereniging zijn we Narratio en speciaal Leen van de Herik zeer veel dank verschuldigd voor de vele jaren dat Ophef door hen is uitgegeven. Dat is steeds met veel inzet en liefde gebeurd. De grote betrokkenheid van Leen was in alles te merken. Die zullen we zeer missen!

Een concretisering van Leens betrokkenheid is zijn plan om digitale abonnees voor Ophef te werven onder studerenden aan allerlei theologische opleidingen. Dat plan is nog 'werk in uitvoering', en Leen werkt daar nog volop aan. We hopen van harte dat zijn vasthoudendheid resultaat oplevert.

Publicatiefonds

Het is zoals vorig jaar al gemeld: de redactie van deze reeks kleine boekjes over 'kritische en maatschappelijk betrokken' theologes en theologen (Dick Boer, Leen van de Herik en Wilken Veen) werkt gestadig door. Er zijn plannen voor deeltjes over o.a. Dorothee Sölle, Kleis Kroon en Peter Rollins.

Nu Narratio stopt is het de vraag op welke manier de eerder verschenen deeltjes beschikbaar blijven voor de verkoop. En natuurlijk waar en onder welke voorwaarden nieuwe deeltjes gaan verschijnen. Het bestuur heeft er alle vertrouwen in dat hoe dan ook de serie voortgezet gaat worden. Het belang van deze uitgaven voor de missie van de VTM is groot.

Financiën

De financiële positie van onze vereniging is in evenwicht. Wel is er een langzame achteruitgang te zien van leden- en abonneebestand. Onduidelijk is welke financiële consequenties de verandering van uitgever van Ophef heeft.

Verbetering van de betalingsdiscipline van sommige leden en abonnees blijft wenselijk.

Website

Het bestuur heeft besloten dat de secretaris de taak van webredacteur zal vervullen voor de website van de VTM (www.vtm-web.nl). Het bestuur streeft ernaar om op deze manier de website te vullen met actuele informatie over eigen activiteiten van de VTM en van andere relevante organisaties. Door de verbinding met de Facebookpagina van de VTM hopen we het bereik van de website te vergroten. De invulling hiervan heeft vertraging opgelopen door tijdgebrek en door problemen met de toegangscode.

Ons voornemen blijft om de website te laten uitgroeien tot een platform voor het debat over theologie en/in de samenleving, in samenhang met Ophef online. Als bestuur zouden we het gesprek kunnen aanzwengelen door een maandelijkse column op de website, ook te delen via de Facebookpagina.

Namens het bestuur,

Harry Pals